

RODOLJUB.

Izhaja vsak četrtek ter stane za vse leto 1 K 60 v., za pol leta 1 K. — Za oznanila plačuje se od dvostopne petit-vrste 16 v. če se enkrat tiska; 24 v. če se dvakrat, in 30 v. če se trikrat tiska. — Večkratno tiskanje po dogovoru. — Naročnina in inserati blagovolijo naj se pošiljati „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani, vsi spisi in dopisi pa uredništvu „Rodoljuba“. — Pisma izvolijo naj se frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Opomin slov. kmetu.

II.

Vzdrami se, dragi slovenski kmet, otresi se verig, katere so ovili naši duhovniki krog tvojih udov, vzdigni glavo in vedi, da je kmeti stan najlepši stan, a prost mora biti. Kmet ne sme biti drugemu podložen, kakor Bogu in cesarju, duhovniku pa ne. Ti naj bojo v cerkvi tam jim ne kratimo oblasti, a naše posvetne zadeve si bomo brez njih uredili. In veruj mi, dragi kmet, da tako mora biti in tako bo, kajti našo vero je ustanovil sin Božji in početje naše današnje duhovščine, se ne vjema z nauki Kristusovimi, marveč ves njih današnji nauk, katerega nam dajejo v cerkvi, ima za podlago hrepenenje po posvetni oblasti. Kaj je mar danes duhovniku za izveličanje naših duš, saj tiste, ki ne hodijo z njimi, gonijo iz cerkve, ko bi morali ravno nas, takoimenovane liberalce, le vabiti v cerkev, ako smo res tako hudobni, kakor oni pravijo o nas. Pameten človek, kateri je navajen le malo misliti, se ne more ubraniti misli, da sami duhovniki ne verujejo v resnice naše sv. vere, kajti ako bi verovali, bi tudi živeli po teh resnicah. In zato, ker se njih početje ne vjema z resnicami naše vere, zato ne more imeti to početje obstanka. Samo ti, slovenski kmet, se bodeš postavil zoper, a pazi, da se ne bodeš prepozno, pazi, da prej popolnoma ne propadeš, ker po toči zvoniti je prepozno.

Morda se bodeš vprašal, kaj neki je napotilo mene k temu, da ti vse to pripovedujem? Morda si bodeš mislil, samo nasprotstvo do duhovnikov? Ali kaj neki si bodeš mislil? Dovolj mi pa, da ne bodeš sodil napačno, naj ti jaz sam razložim to. Ljubezen do našega naroda, ljubezen do drage nam matere Slovenije me je napotila tako govoriti k tebi. Mi vsi smo sinovi in hčere mile nam matere Slovenije, a ta naša draga mati je žalostna a lepa je, mlada, a njena glava je globoko doli sklonjena, oko je solzno, in včasih ji poteko po njenih bledih licih solze. Predstavi si, dragi slovenski kmet, svojo rodno mater pred oči, katera pa ni vesela, ampak bolna, bleđa, v revni obleki in na vsem njenem telesu se ji pozna, da trpi pomanjkanje. Ali te ne pretrese pri tej podobi neizmerno usmiljenje, neizmerna ljubezen do nje? Gotovo! Saj ga ni živega bitja na svetu, katero ne bi ljubilo svoje matere. In vidiš, taka je naš vseh mati, naša draga mati Slovenija in na nas, posebno pa na tebi je ležeče, da storimo vse, kar je v naši moči, da postane naša mati Slovenija zopet zdrava, vesela, in da boče zopet sijala raz njeno

mlado lice prirojena jej lepota. Ne moremo pa tega storiti, ako se bomo pustili voditi od naše duhovščine, po tej poti, katero je že vkrenila. Prost mora biti kmet, prosto, pokonci mora nositi svojo glavo in vesel, odkritosrčen mora biti, a hinavstvo in navidezna pobožnost, ti pa ne pustita tega. Kristus sam je rekel: ako ne bodete kakor otroci, ne pojdete v nebeško kraljestvo. Torej, ako nisi pošten v svojih mislih in v svojem dejanju, ako nimaš čiste vesti in zavesti, da storiš svojo dolžnost, nisi Bogu dopadljiv. Tercijalska pobožnost pa zatira v človeku čistost srca, čistost misli in ona stori iz človeka lažnjivca in hinavca.

Dovoliti mi pa moraš, dragi kmet, da spregovorim par besedi tudi o kmetškem gospodarstvu. Jaz sam živim med kmeti in dobro poznam to gospodarstvo. Ti se kaj rad zoprstavljaš uvedbi kake nove stvari. Imaš nekako trmo, katera ti zelo škodi, a naravnost ti moram povedati, da ti ne pomaga nič, ako se še tako zoperstavljaš upeljati v svoje gospodarstvo drugi red, kajti udati se boš moral na vsak način, prisilila te bode do tega revščina, ker tvoji dohodki vsako leto bolj zaostajajo za tvojimi stroški, in ako ne bodeš gospodaril drugače, propadeš, in tvoje posestvo ti bode prodano za pol vrednosti. Ne misli pa, da ti očitam lenobo, one, nasprotno, zlasti tvoje ženstvo mnogo trpi. A kaj je vredno vse to delo. Ali si že katerikrat preračunal to? Le zračuni to, koliko je vreden ves tvoj pridelek enega leta po današnjih cenah in našel boš, da se ti tvoje trpežno delo ni plačalo po petdeset vinarjev na dan. Ti vedno tarniš, da ni moč več izhajati s kmetijo, obupno iščeš sredstev povsod drugod, le tam, kjer bi moral, pri svojem posestvu nečeš iskati pomoči. Jaz ti pa rečem, le tu je tebi iskati pomoči. Zadnja leta si se poprijel z vsem upanjem Amerike v nadi, da te ta reši pogube. A varaj se, saj si sam iznašel primer, da je ameriški denar kakor krompir, samo za eno leto. In vendar pošiljaš svoje sinove in svoje hčere brez pomisleka v tuj, neznan svet, ne pomisliš pa pri tem, da puščaš v Ameriki svoje najboljše moči. Le to pomisli, koliko jih je že umrlo v Ameriki, koliko jih je umrlo doma, prišedši onemogli, izsesani iz Amerike. Koliko jih je šlo že v drugič, tretjič nazaj, kajti doma jim je bilo izginilo kakor kafra prvič prisluženje premoženje. Morali so zopet nazaj, kmetško delo jim ni več ugajalo, zdrava kmetška hrana jim ni več dišala, in ko pridejo nazaj, kaj potem? — Zopet staro, nazaj v Ameriko, dokler jim ne izsesa tuj svet vseh moči. In pri tem gre naša domovina dalje na poti v po-

gubo. Pa še nekaj ti moram reči, dragi kmet, da je zate tudi v tem velika nevarnost, spuščati se v različne kupčije in špekulacije. To ni za te. Le poglej okrog sebe in našel boš, da tisti, ki so se poprijeli kake kupčije, so zanemarili svoja posestva, in kupčija je že mnogim požrla posestva. Tudi konsumna društva ti ne bodo nič pomagala, čeravno ti duhovniki obetajo pri tem mnogo koristi. Pa saj sedaj lahko sam prevdariš, kaj so ti ta koristila. Ako slepo ne verjameš duhovnikom, boš prišel do prepričanja, da ti konsumna društva niso nič koristila, škodila pa veliko, ker so te zapeljala k večji potratu, ker so v tebi vzbudila goljuvivo upanje, da ti tu pride zaželjena pomoč, in vsled tega še bolj odlašaj poprijeti se edinega sredstva, katero bi te zamoglo rešiti. Poznejši tvoj rod bode pa klel one, kateri te zapeljujejo in izkoriščajo v svojo korist, saj konsumna društva služijo našim brezvestnim duhovnikom le v osiguranje tvojega glasu pri volitvah. Kaj njim mari tvoje blagostanje, saj te znajo na prižnici dobro poučiti, da je treba voljno prenašati uboštvo. Čudno res, dragi kmet, da vendar že sam ne uvidiš, kam pes taci moli, saj si sicer bistrega uma. Ne zanašaj se torej na to, da ti bode kdaj kdo drugi pomagal, saj je sam Bog dejal, pomagaj si sam in jaz ti bodem pomagal.

Išči torej sreče doma, na svojem starem, po očetu podedovanem domu, ljubi svoj dom in prepričanje naj živi v tebi, da je kmeti stan najlepši stan. Uredi si svoje gospodarstvo drugače in poprimi se predvsem živinoreje in sadjarstva, kajti le tu je tebi iskati rešitve, in našel jo bodeš, samo resno in z upanjem se moraš lotiti dela. Preobširno bi pa bilo zame ti tu govoriti natančneje o živinoreji in sadjarstvu. Najboljša vodila ti daje v tem naša izborna c. kr. kmetijska družba v svojem listu »Kmetovalec«. Ta družba bi bila pravi blagoslov za te, ako bi jo ubogal. Pa kaj rečem ubogal, ko večina naših kmetov niti vpisana ni v to, edino le v kmetško korist ustanovljeno družbo. In ravno to družbo so hoteli naši brezvestni duhovniki uničiti. Sram jih bodi! Ako bi že drugega ne bili storili kot to, že to popolnoma zadostuje, da bi se moral vsak trezno in pošteno misleč človek — z zaničevanjem obrniti od njih.

Pomisli, dragi kmet, kako lepo bi bilo, ko bi lahko tvoja cela družina živela doma, ko bi mlade moči tvojih sinov in hčera povzdignile tvoje posestvo tako daleč, da bi ti dajalo doma lepih sigurnih dohodkov. Svojim otrokom bi dal lepe dote, ne bilo bi jim treba hoditi v

tuji svet in tam žrtvovati najboljše moči v korist tujini, in svoje posestvo bi zapustil brez dolga. In naša draga mati Slovenija bi ozdravela, postala bi zopet vesela in lepa, in mi bi ponosno pred tujim svetom dejali: Glejte, ta lepa žena je naša mati!

Politični pregled.

Notranji položaj. Cesar je ministrskemu predsedniku podelil visok red. S tem je hotel priznati in pokazati svojo zadovoljnost, da se je ministrskemu predsedniku posrečilo narediti red v drž. zboru.

Srbija dobi novo ustavo na svobodnejši podlagi, kakor je sedanja. Tudi je prišlo na krmilo novo ministrstvo, da to ustavo oživotvori.

Francija in Italija. Nekdanje nasprotstvo mej tema državama se je poleglo. Zdaj je veliko italijansko brodovje obiskalo Toulon, kjer se je pokazalo, da veže ti državi iskreno prijateljstvo. Ali se bliža izstop Italije iz trozveze.

Vojna v južni Afriki. Predsednik burske kmetske republike, Krüger, je te dni povedal nekemu časnikarju, da se Buri pripravljajo na odločilni naskok na Angleže. Buri so do zadnjega upali, da jim prihitijo katera evropska država na pomoč, a to upanje se ni izpolnilo. Celo Nemčija jih je pustila na cedilu, dasi so Buri vendar Nemci.

Dopisi.

Iz Boštanj. Prave krokodilove solze toči dopisnik Domoljubov »iz boštanske okolice«, ker nimajo klerikalci v petih občinah nobene svoje šnopsarije. — Saj poznamo vašo nikdar polno bisago! — Revež hodi po krčmah vse petke, da vidi, kako liberalni gostilničarji iz petih občin jedo meso, in zopet je vse nedelje brez maše, ker nadzira šnopsarije, da se prepriča, kako polnontlačene so liberalne žganjarske gostilne samih liberalcev. Domoljubov dopisnik ni nastopil tu prave poti, nam sicer ni znano, da bi kak gostilničar užival postne dni mesne jedi, tudi nam ni znana nobena šnopsarija, v kateri bi se med službo božjo točilo žganje gostom, katerih bi bilo natlačeno polno, in bi tisti ne bili spolnili svoje krščanske dolžnosti. Dotični dopisnik naj toraj javno imenuje z imenom tiste grešnike, ali pa naj jih naravnost ovadi pristojnej gosposki, posebno še gg. župnikom, da se temu grešnemu započetju napravi konec. Ako pa bi se to ne zgodilo, smo prepričani, da je Domoljubov dopisnik in po njegovem vpljivu sam »Domoljub« — obrekovalec! —

Iz Kozjega. (Naš »paša.«) Kdo bi neki to bil? Mar mislite, da oskrbnik Kragora? Kaj še! Ali morda svetnik Gellingsheim? Ta še manj! Kdo pa potem? — Nočem Vas dolgo mučiti z ugibanjem, kajti pravega bi itak ne »pogrunjali«. Naš najnovejši »paša« hoče namreč biti Dolfi Vončina, pisar okrajnega zastopa in okrajne hranilnice v Kozjem! Ta pa ta, kaj ne?! Samo vprašanje je, kaj bodo k temu porekli prebivalci našega okraja, osobito našega trga. Kaj bode n. pr. rekel gospod načelnik hranilnice — načelnika okrajnega zastopa niti ne vprašamo — k temu, da Vončina, namesto da bi oprav-

ljal svoj posel, po gostilnah popivá z raznimi ljudmi? Kaj bode rekel nadalje k sledečemu slučaju: Ko sta v četrtek, dne 28. m. m., torej na uradni dan hranilnice, imela g. načelnik Elsbacher in član ravnateljstva g. Druškovič podpisati neko odstopno pismo, bila je hranilnična pisarna zaprta, in se je moralo poslati po ključ k pisarju, ki je tačas sedel v gostilni. In ko se je ta pozneje prigugal v urad, vprašal je v veži svojega sina, kdo je rabil ključ. Ko mu ta pove, da gg. Elsbacher in Druškovič, se je pisar Vončina obregnil: »Kaj pa potrebujeta ključ; ali nista imela dopoldne časa?!« Kaj ne, kaj takega je pač le v Kozjem mogoče. In kdo je temu kriv? Kdo drugi, nego pilštanski Marka! Mislimo in upamo pa, da bode tudi g. hranilnični načelnik vendar enkrat svojega pisarja pošteno za ušesa zgrabil ter ga naučil »manire«. Saj vendar tega tiča ne plačuje župnik Tomažič iz svojega žepa! Ta človek se predrzne tudi vedno in pri vsaki priliki povdarjati, da bodo vse volitve v Kozjem tako izpadle, kakor bode on rekel! »No, bogi bogme, da bo tako, saj rečem, da — no, petsto hudičev, da bo tako!« Ali je siromaka že pijača čisto zmešala, tako da sam verjame svojemu čenčanju in je hudo užaljen, če se kaj ne zgodi tako, kakor on hoče. Gosp. kanonik se mu je zadnjič hudo zameril, ko je pri volitvi v odbor tukajšnjega bralnega društva glasoval — in za njim vsi navzoči razven dveh — za našega pristaša in ne za tistega, kojega je hotel vsegamogočni Adolf. Hudo užaljen je še zaklical: »Pustite jim vse, saj sedaj je slabše, kakor je bilo poprej!« — na to pa javil svoj izstop iz društva. In to je bila vendar enkrat pametna beseda od njega. Bogi bogme, ne bo vse tako, kakor naš Dolfi reče! Doživeti bode moral še hujše poraze, in pomagalo mu ne bo niti njegovih »petsto hudičev«. Še večkrat si bode moral jezo tolažiti z rujnim vinom. Pa saj ga vodi pot mimo njemu že priljubljenega potoka, v kojem se človek hitro ohladi; samo za dežnike i. t. d. je nevaren ta potok. Pozor torej, Adolf! —

Z Ostrožnegabrda. Kaj pa g. kaplan mislite, ko tako zoper napredne časopise ljudstvo hujskate? Ali Vas in očeta Nadoha tako resnica zbada, ko vidita, da ljudje iz Rodoljuba se nekaj zavedajo? Zakaj pa Vi, in Nadoha obadva pa kar celo čitalnico imate in tudi Rodoljuba berete? Saj se je cerkvenikov sin Ivan izrazil, da on vse liste bere in vse ve. Ali res cerkvenik in starašina ob enim in njegov sin Ivan vse vesta, pa bi menda smeli kaj vediti in znati tudi drugi. Ali je to prav, da mi nič ne vemo? Zato pa Vam tudi nič dali ne bomo. Za misjonski križ ste rekli, da, če več damo, boljše da bo; povejte, koliko stane, pa ko bomo ceno vedeli, bomo pa po božji in svetni postavi dali po premoženju. Koliko je revnejših farnih cerkev kakor naša, ki je podružnica? Mi hočemo čiste račune, ali kdo ve naše cerkvene račune, ko je pri nas samo takozvana — privat kasa. Zakaj je tukaj mežnar in starašina vse v eni osebi? Zakaj imate oče Nadoh že petega tovarša kot starašino, ko še nobeden ni umrl, in nobeden nič vedel ni, kako se cerkveni računi delajo kot kompare Blažek? Kam so šle krave in ovce, ki so bile last naše cerkve, kdo je orglje postavljaj; kdo je delal kovaško

in mizarsko delo in koliko ste izplačali; za koliko se cerkveno sadje proda; koliko ovsa denete v večno luč??? Koliko stanejo cerkveni likofi; v kateri račun pride zajuterk, katerega lepa Marjana v zakristijo nosi po vsaki sv. maši? saj Žustova Marjana ni natakarca. Vi oče Nadoh res morete vse vedeti, ko vse sami kupite, se pogodite, iztirjate, seštejete in plačate; saj drugi starašina se je sam izrazil, da nič ne ve; zato pa tudi blagoslovljenega špeha jedel ni. Pomislite gospod duhovni, da Vas se je spoštovalo in bi se še nadalje, ali dokler bote hudi, pa ne. Očetu Nadohu pa slovesno izrekamo, da dokler celi občini na gorenja vprašanja čistih računov ne izkaže, ne bomo kronce dajali (denar je težak). Kompare Blažek in obej Urši ne bodeta dobili več nič. Vse kar je potreba, smo zadovoljni kupiti in plačati, ali povejte nam račun. Spoštovanje, udanost do Boga in sv. vere, hvala Bogu še ni na Kranjskem propadla. Večini sedanjih duhovnikov, mežnarjem in očetom starešinom v eni sami osebi, nič ne verjamemo, če so prav s špehom zabeljeni. Cerkveni računi na dan; to tirjamo in bomo dosegli v kratkem.

Katoliški liberalci.

Iz Tržiča. Tržič napreduje. Po sklepu občinskega odbora dobimo električno razsvetljavo. Po trgu bodo svetile obločnice, po ulicah pa žarnice. Delo dobro napreduje in bode maja ali junija zgotovljeno. Tudi z zgradnjo vodovoda se bode pričelo, kakor hitro ministrstvo reši prošnjo za podporo. Začela pa je poslovati tudi malo potrebna klerikalna posojilnica, katera je nastanjena na primernem kraju tik cerkve v — kaplaniji. Radovedni smo o njenem delovanju in uspehu, ker je v Tržiču dosti premožnih ljudi, kateri radi posojujejo za male obresti, male svote pa še dostikrat brezobrestno. Razun tega ima pa ljudstvo zaupanje v kranjsko mestno hranilnico in radoljško, pri kojih išče pomoči in vlaga svoj denar. Nižji sloji pa svoje prihranke nosijo v poštno hranilnico, iz katere vsaki poljubni dan lahko vzdignejo. Toraj ta posojilnica ni bila ustanovljena vsled gospodarske potrebe, ampak le iz političnih nagibov. Zadnji dopis v Rodoljubu je naše klerikalčke zelo razjaril. Na vsak način hočejo zvedeti dotičnega dopisnika. V to so nekateri kanalčki zložili veliko svoto reci — pet kron, katere dajo kot nagrado ónemu, ki jim naznani tega predrzneža. Nad njim bodo potem razlili svoj žolč. Najbrž ga bodo kamnali, ali pa celo na križ pribili.

Iz Belecerkve na Dolenjskem. Vedno in vedno smo čakali, ko smo z različnih krajev brali dopise v Rodoljubu, da se odreka vsakemu odveza, kdor bere Rodoljuba, h kakim grehom spada ta smrtni greh. Pa zastonj smo iskali tudi po raznih družih listih, kam štejejo gospodje ta greh. Naš učeni župnik pa je rešil to uganko in tako k obči vedi, zlasti pa še k cerkveni vedi veliko pripomogel! Povedal nam je, da tisti, ki Rodoljuba bere, ravno tako greši, kakor tisti, ki je v petek meso. Pa, gosp. župnik, bodite zagotovljeni, čim bolj boste Vi nam Rodoljuba prepovedovali, toliko rajši ga bomo brali in se zato ne bali ne »gospoda« in ne greha.

Iz Šmarjete na Dolenjskem. Ko smo imeli letos veliko soboto pri nas znani blagoslov mesa in kruha (žegen) je ukazal že preje naš župnik Zaman mežnarju,

da naj ne pusti služkinje g. Zalokarja z jerbasmom v cerkev. G. Zalokar je zvedel to in šel sam v cerkev ter čakal, kedaj bo de mežnar podil iz cerkve njegovo deklo. Ali mežnarju in Zamanu je pogum upal, in nobeden se ni upal, jerbasa iz cerkve vreči. Pa kunštni Zaman je drugo izumel. Po blagoslovu — žegnu — je namreč rekel, da so vsi drugi jerbasi blagoslovljeni, samo g. Zalokarja jerbasa pa ne. Poglejte kakšno moč ima naš Zaman, on »žegne daje in žegne jemlje«. Oh srečni, srečni časi!!! — Spominjam se, ko je pri spraševanju enkrat rekel, da njegovega nedolžnega brata v Dobruski vasi nekaj dolže, da pa je on — brat — tako nedolžen, kot sam župnik. V kratkem bo sodnija sodila o nedolžnosti Antonovi, katera je že obče znana! — Naš Zaman misli, da zanj ne velja nobena postava. On ni naznanil sodniji, da se je rodil, in da je kršen nezakonski sin njegovega brata Antona; nasprotno je ravno župnik zakrival vso stvar tako dolgo, da je bil otrok 6 let in 11 mesecev brez varuha. In ko je hotela imeti mati tega otroka krstni list, ga ni mogla za noben denar dobiti. Seveda pa si je sodnija znala poiskati krstni list in postavila otroku varuha, ki bode dognal nedolžnost Antonovo. — Gotovo je gosp. Zalokar, ki je najstarejši odbornik v naši občini, večji poštenjak in boljši mož, kot pa naš Zaman s svojim pobožnim bratom!

Šmarje pri Jelšah. Namestništvo je potrdilo pravila »Slovenskega kmetijskega društva« in se bode sedaj vršil prvi shod drugo nedeljo po Veliki noči, to je 21. aprila t. l. v Šmarju v Jagodičevi gostilni. Zanimanje in navdušenje za novo društvo je v celem okraju obče veliko in dvomiti ni, da se bode ustanovnega shoda udeležilo več sto kmetov. Na čelu društva stoje sedaj možje, ki so vse časti in vsega spoštovanja in zaupanja vredni in čuje se le eden glas, da mora biti društvo, katero so ustanovili taki možje, gotovo dobro in koristno za kmete. Zadnji čas je že, da se kmetje vzdramijo, in da se z zavednostjo udeleže javnega življenja, sicer jih bodo drugi stanovi še vedno zlorabljali v svoje namene in ž njim pometali. Kmet podpiraj kmeta. Sramotno bi bilo za kmetški stan, če bi pri svojem ogromnem številu ne imel v svoji sredi mož, ki bi njegove koristi zastopati zamogli, in je res žalostno videti, kako narodna častna mesta imajo v svojih rokah duhovniki in doktorji in drugi taki osrečevalci slovenskega kmeta. Zakaj bi si kmetje iz vrst duhovnikov in doktorjev izposojevali svoje voditelje, ker imajo vendar razumne, pametne, nadarjene narodne može, ki gotovo bolje poznajo razmere kmetškega stanu, kakor pa gospodje, ki se masté pri polnih mizah. Ali je tedaj »Slovensko kmetško društvo«, ki hoče zasejati med kmetško ljudstvo misel, da naj kmet v javnem življenju podpira le kmeta, škodljivo ali nevarno? Vsak pameten in nezasepljen kmet bode moral reči, da je tako društvo le potrebno in koristno in vredno, da se ga vsi kmetje oklenejo. Stanovsko zavest hoče »Slov. kmetško društvo« zanesti med slovenske kmete, in jih podpirati v boju za svoje pravice. Upamo, da se bode prvi ustanovni shod sijajno obnesel, in da se bodo kmetje kar trumoma vpisali v društvo. V

slogi in v združenju je moč. Izdajalec svojega stanu je, kdor ne bode podpiral »Slov. kmetškega društva« postal njega član, vsega zaničevanja vreden pa je tisti, ki bode delal proti društvu in proti slogi med kmeti, in to zaničevanje ga bode tudi doseglo. Zavedni slovenski kmetje šmarskega okraja! Vstopite vsi v društvo in pokažite se v vzgled drugim kmetom in v strah svojim odkritim in neodkritim prijateljem.

Domače in razne novice.

Tomaževa žlindra in dr. Šusteršič. Pred sodiščem je padla krinka, ki si jo je nataknil najboljši katoličan v deželi, škofova desna roka in voditelj naših klerikalcev dr. Ivan Šusteršič in zdaj ga vidimo v celi nagoti. Po zadnjih državnoborskih volitvah je dr. Šusteršič, tožaril svoje nasprotnike na vse strani, a ravno z najvažnejšo tožbo izmed vseh, kar jih je vložil, je grozovito pogorel. Tožil je namreč vrlega župana A. Svetlina iz Mlake pri Komendi, ker je ta na nekem shodu rekel, »da je bil dr. Šusteršič kot državni poslanec zanikern v izvrševanju svojih poslov, da je delal le za farško bisago, ki nikdar ni sita, in da ima od Tomaževe žlindre umazane roke«. Ob enem z dr. Šusteršičem je tožil Svetlina tudi knezoškofov kancelar J. Šiška. Pri okrajnem sodišču v Kamniku je bil župan Svetlin oproščen, ker je sodišče spoznalo, da je Svetlin glede očitavanja, da ima dr. Šusteršič od Tomaževe žlindre umazane roke doprinesel dokaz resnice. Pri tej obravnavi je Šusteršičev zastopnik dr. Brejc rekel, da se mora Šusteršič ustreliti, če Svetlin ne bo obsojen, in je s tem priznal, za kako sramotno je smatral dr. Šusteršič Svetlinovo očitavanje. Na veliki petek se je s to zadevo bavila deželna sodnija v Ljubljani in ta je v polnem obsegu potrdila razsodbo kamniškega sodišča. Dokaz, kateri je dognal g. Svetlin, pa obstoja v kratkih potezah v sledečem: Poleti 1899 ukazal je dr. Šusteršič kot načelnik »Gospodarske zveze« ravnatelju iste, naj razglasi, da prodaja »Zveza« svojim članom 18% Tomaževo žlindro za 20 krajcarjev ceneje, nego jo dobe člani c. kr. kmetijske družbe od iste. Izgubo plača on, dr. Šusteršič sam, kar pa mora ostati tajno. Ta razglas je resnično izšel v »Slovenec« s pristavkom, odobrenim po načelniku dr. Šusteršiču, da je »Gospodarska zveza« prišla v tako prijeten položaj vsled »posebnih udobnosti pri nakupovanju«. C. kr. kmetijska družba je seveda na to trditev reagovala ter trdila, da je to nemogoče, a »Slovenec« in »Domoljub« sta jej na to očitala, da ne zna — kupovati žlindre, in da je zapravila kmetom s tem najmanj 3600 forintov, kakor to priča dejstvo, da je »Zveza« kupila žlindro za 20 kr. ceneje itd. Bilo je to notabene neposredno pred onim občnim zborom c. kr. kmetijske družbe, na katerem so klerikalci isto prvokrat naskočili! Zadnja si stvari, ker jej zgoraj navedeni ženialni »coup« dr. Šusteršiča točno še ni bil znan, ni znala raztolmačiti, in le toliko jej je bilo gotovo, da mora biti nižja cena »Gospodarske zveze« za

Tomaževo žlindro, sleparstvo na en ali drugi način. Ravnatelj kmetijske družbe g. Gustav Pirc je po neumornem preiskavanju zasledil toliko, da je bila »Gospodarska zveza« dobila v resnici večjo kvantiteto manj ko 18% žlindre, in zategadelj je priobčil že februarija meseca p. l. v našem listu »Poslano«, v katerem je »Gospodarski zvezi« očital v suhih besedah, da s svojo Tomaževo žlindro slepari javno mnenje in zahteval, naj se ga toži, da mu bo dana prilika, to pred sodiščem dokazati. No »Zveza« ni tožila, pač pa v »Slovenec« opetovano in na najslovesnejši način zatrdila, da ni imela nikdar manj vredne ko 18% žlindre, da je dala vse kemično preiskati, in da ima dotične certifikate v rokah. Tudi te dve trditvi sta bili razkrinkani na razpravi contra Svetlin kot laž, tako da je dokazana »Gospodarski zvezi« trojna laž: 1.) da lahko daje svojim članom »vsled posebnih udobnostij pri nakupovanju« žlindro 20 kr. ceneje, nego jo dobe člani c. kr. kmetijske družbe, 2.) da ni imela nikdar manj kot 18% žlindre, 3.) da je dala vso kemično preiskati, in da ima dotične certifikate v rokah. Iste tri laži sta naš list in ravnatelj c. kr. kmetijske družbe g. Gustav Pirc »Gospodarski zvezi« opetovano očitala in sedaj je s sodno razsodbo dveh inštrancij dognano in pribito, da so bila ta očitavanja opravičena, in da si je načelnik »Zvezin«, državni poslanec in načelnik »Slovenskega centra« dr. Ivan Šusteršič s to manipulacijo umazal roke. Razkrinkano je sedaj, da je klerikalna gospodarska organizacija žrtvovala cel tisočak v blagi namen, da je kradla vzorni c. kr. kmetijski družbi ugled in zaupanje prebivalcev, ter jo obrekovala in denuncirala navzgor in navzdol, da ne razume svojega posla, in da je zapravila članom-kmetovalcem v enem samem letu 3600 gl. To se je godilo tako rekoč neposredno pred občnim zborom kmetijske družbe, in s takim orožjem je skušal načelnik »Gospodarske zveze« dr. Šusteršič ugonobiti c. kr. kmetijsko družbo, ki deluje že desetletja v največji blagor našega kmetovalca, oziroma pridobiti jo v svoje pesti. A sedaj je sam padel v tisto jamo, katero je drugim kopal. Dve c. kr. sodišči sta mu vrgla v lice in brk izjavo, da je bilo označeno postopanje njegove »Gospodarske zveze« več kot skrajno umazana konkurenca, da je bilo naravnost nekorektno in nereelno, in da je le resnico govoril pogumni župan Svetlin, ako je očital dr. Šusteršiču kot načelniku »Gospodarske zveze«, da si je umazal s popisano manipulacijo svoje roke s Tomaževo žlindro. Lepšega in sijajnejšega zadoščanja krvavo žaljena in zavratno napadena c. kr. kmetijska družba pač ni zamogla dobiti, in mi tej vzorni družbi na tem uspehu čestitamo. Mi smo pa tudi ponosni na to, da je omogočil to razkrinkanje klerikalne sleparije javnega mnenja v prvi vrsti tudi naš list, iz katerega je zajel g. župan Svetlin svoje, sedaj sodno potrjeno prepričanje o narodnem gospodarju dr. Šusteršiču. Radovedni smo, kako bo klerikalna gospodarska organizacija prebolela to klofuto in je-li bo c. kr. poljedelsko ministrstvo vzlic temu še naprej podpiralo gospodarsko organizacijo, ki je pokazala v tem slučaju, tako moralo, kakršne bi se sramoval zadnji cigan.

Slovenski napredni poslanci v drž. zboru namreč dr. Tavčar, dr. Ferjančič, Plantan in Gabršček so izstopili iz hrvatsko-slovenskega kluba in to vsled klerikalnega ščuvanja proti njim. O tem važnem dogodku bomo prihodnjč še kaj več povedali.

Narodna dekleta. Nekaj fantov v Cezanjevcih pri Ljutomeru se je naročilo iz radovednosti na »Štajerca«. Ko so to izvedela vrla cezanjevska dekleta, bil je užaljen njih narodni ponos, in sklenila so, da ne govore in ne občujejo več z nobenim fantom, ki čita nemčurskega »Štajerca«. To so tudi storila. Fantje so nato opustili »Štajerca«.

Ponarejen denar. Po Ljubljani krožijo prav dobro ponarejeni avstrijski goldinarji. Tudi zvenk je sličen srebru. Spoznati pa jih je na višnjevkasto sivi barvi in na črki »s«, ki je v besedi »unitis« obrnjena.

Škofovi konji so se pretečeno sredo popoldne zopet malo splašili. Na cesti iz Št. Vida v Ljubljano so dirjali tako blazno skozi Šiško, da je ena izmed usmiljenk, vozečih se »na frišen left«, iz voza padla in se poškodovala.

Tatvina v cerkvi. V noči od 25. na 26. m. m. je v župni cerkvi v Sredni vasi pri Radovljici iz nabiralnika odnesel tat 50—60 kron. Tat se je zvečer vtihotopil v cerkev ter ponoči z železno pripravo odtrgal nabiralnik. Ušel je pri drugih cerkvenih vratih; v ključavnici je namreč tičal ključ.

Z vlaka padel je pri Kresnicah mesar Fran Paternoster iz ljubljanske okolice in se mčeno poškodoval.

Talijo za rešitev življenja sta dobili Urša Slak in Franca Sumrak iz Dolnjega vrhovega, ker sta z nevarnostjo za lastno življenje rešili iz vode neko Marijo Bambič.

Poštenjak. Franc Zupančič po domače Debelačnik iz Valtevasi pri Novem Mestu je našel na cesti 600 K, a dasi velik revež, je ta denar izročil županu v Kandiji. Čast takemu poštenjaku!

Nesreča na kamniški progi. Na progi Ljubljana-Kamnik je zgrabil stroj vlaka voz posestnice Marije Kralj in ga vlekel 14 metrov daleč. Ljudje se niso poškodili.

Uboj. V Čilpahu pod Trebelnem je dne 8. t. m. na počitnice došli vojak J. Zupančič z bajonetom sunil kočarja Kreseta v prsa tako, da je mož koj umrl.

Svinje so požrle pri Sv. Bolfenku pri Majšpergu 8 mesecev starega otroka, katerega so pustili starši brez paznika v zibelki.

Papežovo premoženje. Italijanski list »Italija« prijavlja naslednji izkaz o papeževem premoženju: Vse premoženje se ceni na 2120 milijonov, t. j. dohodka 120 milijonov na leto, deset milijonov na mesec, dva milijona na teden, 411.000 lir na dan, več kakor 17.000 lir v uri, 285 lir v minuti in približno pet lir v sekundi. K temu pridejo še različni dohodki Petrovega vinarja, kongregacij, samostanov itd. Vrh tega se zbira za papeža še po cerkvah. Papež ima mnogo posestev, pa tudi še veliko družega premoženja, ki je naloženo v bankah, katero pa se ne more ceniti.

Burna volitev. Pri volitvi v Krajovu na Rumunskem je prišlo do pretepa. Neki volilec je soseda sunil z dežnikom v oko

tako, da je dežnik presunil vse možgane. Mož je bil seveda koj mrtev.

Požeruhi. V Dekenburgu na Nemškem so imeli ženitnino, pri kateri je 450 gostov snedlo: 225 štirijaških metrov kolačev, 15 volov, 15 ovac in 150 piščet in gosi. Popili so 310 litrov žganja, 20 hektolitrov piva in 450 steklenic vina.

Naša nervozna doba, ki jej tolikanj očitajo kot taki, vendarle tudi sama po sebi proizvaja pomočke, da oblažuje izmučno drevenje in vrvenje za zaslužkom s skrbnejšo hranitvijo, ki pospešuje zdravje ter tako ljudstvu zvišuje občno blaginjo in moč. Tem pomočkom je treba najprej prištevati Kathreinerjevo Kneippovo sladno kavo. Ta se je v zdravstvenem oziru izkazala za jako blagodejno prines zrnati kavi; obenem pa omogočuje ob istih troških uporabo boljvrstne pijače, s čimer se bistveno poplemenituje okus vsakdanje kavine pijače. Kjer pa je treba gledati na večji prihranek, daje Kathreinerjeva Kneippova sladna kava tudi brez zrnate kave prijetno, jako prijajočo pijačo. Sama na sebi ima namreč ukus zrnate kave, ki jej ga po Kathreinerjevem izdelnem načinu daje izvleček iz kavine rastline. Lahko prebavna je, krvotvorna in redilna; vobče jo zdravniki priporočajo ženskam in otrokom, takisto onim, ki jim je sploh prepovedana zrnata kava. Nobena gospodinja in mati naj ne odlašja več uporabljati to pristno rodbinsko kavo; samo pazi naj pri nakupovanju natančno na izvirne zavoje z varstveno znamko »župnik Kneipp« in imenom »Kathreiner«.

Zmesane lase

kupuje po najvišjih cenah in plača bolje nego vsaka zunanja firma

Ludovik Businaro

v Ljubljani, Hilšarjeve ulice št. 10.

Nabiralce las opozarjam s tem uljudno na mojo firmo.

Tržne cene v Ljubljani

6. aprila 1901.

	K	v		K	v
Pšenica, 100 kg	16	40	Špeh povojen, kgr.	1	44
Rež,	14	—	Surovo maslo, „	1	90
Ječmen, „	14	—	Jajce, jedno . . .	—	6
Oves, „	13	60	Mleko, liter . . .	—	20
Ajda, „	13	—	Goveje meso kgr.	1	28
Proso, „	17	—	Telečje „	1	20
Koruza, „	12	80	Svinjsko „	1	40
Krompir, „	5	—	Koštrunovo „	—	80
Leča, lit.	—	20	Piščanec . . .	2	80
Grah, „	—	20	Golob „	—	50
Fižol „	—	20	Seno, 100 kilo . . .	4	80
Maslo, kgr.	1	90	Slama, „	4	60
Mast, „	1	30	Drva trda, kiftr. . .	8	—
Špeh svež, „	1	30	„ mehka, „ . . .	5	—

Loterijske srečke.

Gradec, 30. marca.	33, 31, 87, 68, 22.
Brno, 3. aprila.	75, 39, 70, 47, 76.
Dunaj, 30. marca.	58, 73, 47, 15, 54.
Lino, 4. aprila.	21, 52, 15, 64, 6.
Praga, 13. marca.	30, 8, 15, 25, 49.
Trst, 4. aprila.	33, 53, 10, 43, 17.

Solnčnike

v največji izberi po najzmernejših cenah
priporoča

L. Mikusch

Ljubljana, Mestni trg 15.

Doktorja pl. Trnkóczyja

že mnogo let izvrstno preskušena zdravila, redilna in dietetična sredstva, priporočena v stotinah zahvalnic, priporoča in razpošilja

Iekarna Trnkóczy v Ljubljani, Kranjsko.

Najceneje se debivajo, če se naroča po pošti v tej lekarni, odkoder se ta zdravila vsak dan takoj pošiljajo na vse strani sveta s povratno pošto s poštnim povzetjem, tudi celo samo en komad z natančnim rabilnim navodilom.

Za štedljive gospodinjje, dojenčke, otroke, nervozne, okrevajoče, slabotneže, malokrvne, bledične, za vsakega bolnika, sploh za vsakega se namesto brezmočne, razdražujoče kave in ruskega čaja Dr. pl. Trnkóczyjev

Kakao sladni čaj priporoča kot tečno, krepilno, zdravo in najceneje hranilno sredstvo. Bolje kot sladna kava. Zavojček (¼ kile vsebine) 40 h, 14 zavojčkov samo 5 K.

Dalje se priporoča: Doktorja pl. Trnkóczyja

Želodečne kapljice. Izborno sredstvo za želodec. Deluje pomirjujoče, krepilno, bolest utešujoče, tek vzbujajoče, čisti želodec in pospešuje prebavo. Steklenica 40 h, pol tucata 2 K.

Kroglice, odvajalne, želodec čistilne. Odvajajo blato brez vseh bolečin, kakor se to šestokrat pripeti pri drugih kroglicah. Ubranjajoče je to sredstvo zoper bolezni, ki morejo nastati vsled zapehe, napenjanja itd. Škatla 42 h, šest škatlic 2 K 10 h. — Pocukrene kroglice. Škatla 80 h, tri škatle 2 K.

Prsni, pljučni in kašljev sok ali zeliščni sirup, prirejen z lahko raztvorljivim apnenim železom, utešuje kašelj, raztvorja sliz, lajša bol in kašelj, vzbuja tek in tvori kri. Steklenica 1 K 12 h, pol tucata 5 K. (24—7)

Drgnilni ali ndov evet (Gichtgeist) priporočljiv je kot boli utešujoče, lajšajoče drgnenje v križu, rokah in nogah, kot novo poživljajoče drgnenje po dolgem hodu in težkem delu. Steklenica 1 K, šest steklenic 4 K 50 h.

Varstvena znamka.

pripravke za živino.

Živinski redilni prašek za notranjo rabo pri kravah, volih in konjih. Že blizu 50 let z najboljšim uspehom uporabljevan, kadar krave nočejo žreti, in da se zboljšuje mleko. Zavojček z navodilom glede uporabe 1 K, pet zavojčkov samo 4 K.

Praščji redilni in krmilni prašek. Varstveno in dietetično sredstvo za prašiče. Za notranjo rabo, služi za tvorbo mesa in tolčče. Zavojček 50 h, pet zavojčkov samo 2 K.

Pozor! Želi kdo samo eden kos od teh sredstev, torej se tudi omenjeni eden kos, takoj s poštnim povzetjem pošlje.

Tinktura za kurja očesa, preskušeno sredstvo proti bolestnim kurjim očesom, bradavicam, roženici, žuljem in ozeblinam. Ima to veliko prednost, da je treba s priloženim čopičem bolno mesto zgolj namazati. Steklenica 80 h, šest steklenic 3 K 50 h.

Ker je vedna skrb p. n. ekonomov, poljedelcev, živinorejcev itd. obrnjena na vzdrževanje zdrave in krepke živine, opozarjamo iste posebno na doktorja pl. Trnkóczyja redilne

Varstvena znamka.